

AKTUALIZACJA

„Programu prac konserwatorskich dotyczącego elewacji Pałacu

królewskiego na Łobzowie”

opracowanego przez zespół:

mgr Antoni Kałużny, mgr Bożena Boba – Dyga w Krakowie 2006r.

dla pozostałych elewacji przeznaczonych do remontu konserwatorskiego

Opracowanie : mgr Natalia Soran – Maluty nr dypl 3507

Kraków wrzesień 2016r.

Uzgodniono pismem
nr KZ-02.4120.12.10.2016, EW
z dnia 4.10.2016r.

PROGRAM PRAC I DOKUMENTACJA CHRONIONE PRAWEM AUTORSKIM

SPIS TREŚCI:

I. IDENTYFIKACJA OBIEKTU

I.1. Dane o obiekcie

I.2. Dane o dokumentacji

II. WSTĘP

III. OPIS STANU ZACHOWANIA

IV. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

V. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

VI. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

VII. ANEKSY – protokoły, uprawnienia

I. IDENTYFIKACJA OBIEKTU:

I.1. Dane o obiekcie:

OBIEKT	boczne ściany ryzalitu na elewacji północnej elewacja zachodnia budynku dawnego Pałacu królewskiego na Łobzowie obecnie Politechnika Krakowska ul. Podchorążych 1 w Krakowie
CZAS POWSTANIA	faza historyczna IX – wystrój elewacji pochodzący z okresu 1854- 1855, kiedy budynek pełnił funkcję Instytutu Kadetów
TECHNIKA WYKONANIA	mury wykonane z cegły ceramicznej, spoinowa- nie i tynki na bazie zapraw mineralnych, przy de- talach sztukatorskich dodatkiem były : mączka marmurowa, wapno lasowane, cementy portland- dzkie; wtórnie – całość pokrywa nakrop cemento- wy; istnieje historyczny cokół z piaskowca
Nr w rejestrze zabytków:	A – 645 z dn. 18.11.1983r.

ZAMAWIAJACY: Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki
Dział Zamówień Publicznych, ul. Warszawska 24, 31 – 155 Kraków; tel/fax (12)
628-26-56

WYKONAWCA: DES Firma budowlano – konserwatorska
Adres: ul. Kronikarza Galla 5/1, 30 – 053 Kraków, tel/fax (12) 677-000-49-59

AUTOR

OPRACOWANIA: Natalia Soran – Maluty, nr dypl. 3705,
Adres: ul. Reformacka 93, 32 – 020 Wieliczka, kom.883-055-780
e-mail: natalia.pracownia@gmail.com

Tytuł zadania, dla którego wykonano opracowanie: „Remont konserwatorski
elewacji północnej budynek pp-1(11-1) Pałac w Łobzowie Politechniki
Krakowskiej przy ul. Podchorążych 1 w Krakowie”

ZAWARTOŚĆ DOKUMENTACJI:

dokumentacja stron ogółem - 15 stron
dokumentacja fotograficzna - 5 fotografii kolorowych wyk . N. Soran – Maluty
sierpień 2016r.

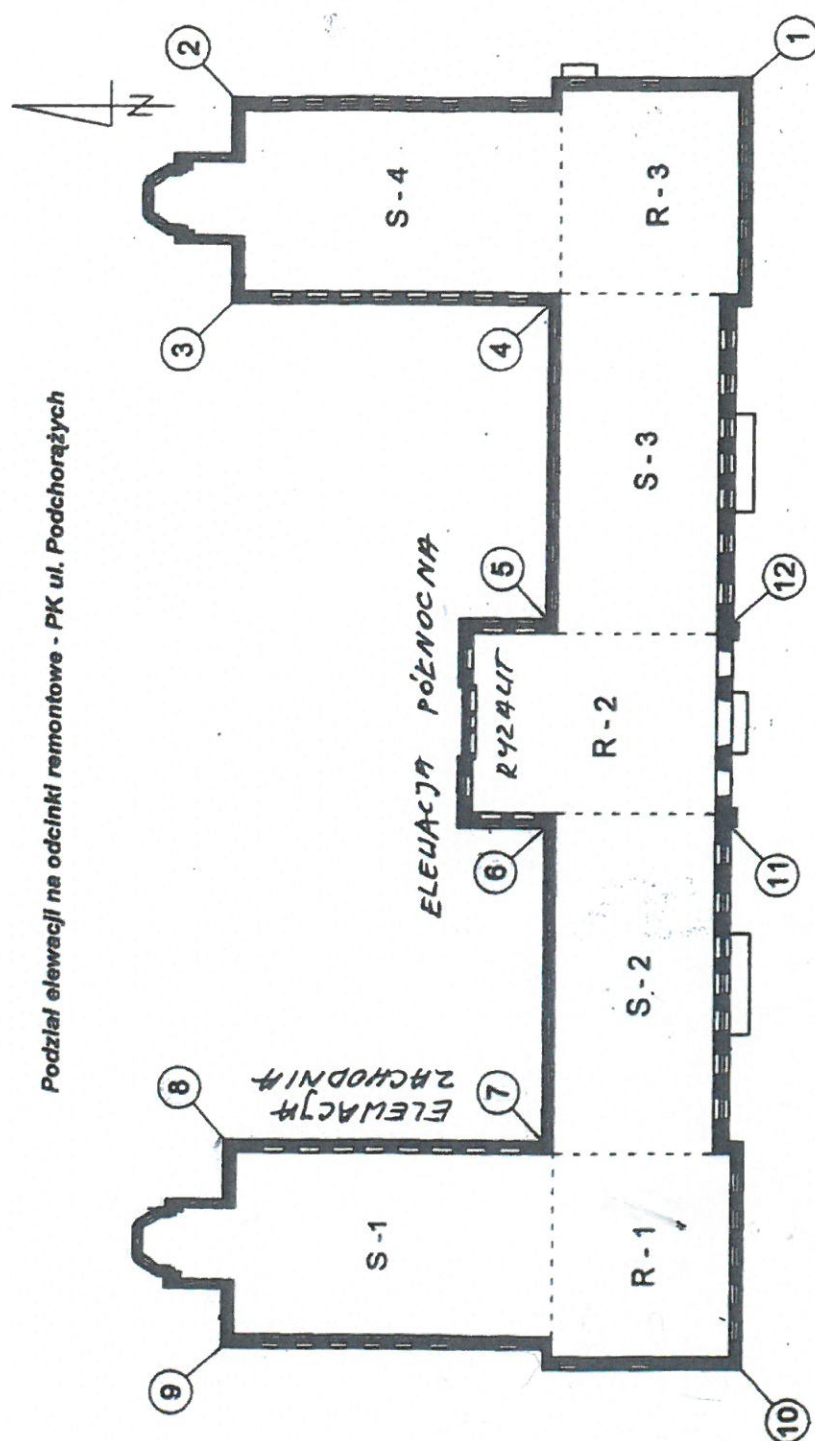
Natalia Soran - Maluty
artysta - plastyk
konserwator zabytków
Nr dypl. 4807, NIP 676-124-93-48
N. Soran - Maluty

II. WSTĘP:

W 2006 roku został opracowany program prac konserwatorskich dla elewacji
Pałacu królewskiego na Łobzowie, zlokalizowanego przy ul. Podchorążych 1 w
Krakowie. Na jego podstawie wykonano remont konserwatorski elewacji frontowej,
wschodniej. Po upływie 10 lat, degradacja oczekującej na remont elewacji północnej
pogłębiła się, w związku z czym koniecznym stała się aktualizacja programu
konserwatorskiego ze względu na planowany remont. Wykonanie takiej aktualizacji
zostało zamieszczone w SIWZ, jako wymóg dla firmy, która będzie wykonywała prace.
Zaktualizowany program prac dla elewacji północnej z ryzalitem, ma również charakter
Uszczegółowienia postępowania przy obiekcie.

Rysunek 1: Plan obiektu – zaznaczono elewacje przed remontem konserwatorskim.

III. OPIS STANU ZACHOWANIA:

Tynki

Warstwę tynków z 2 połowy XIX w. pokryto w trakcie jednego z remontów grubą warstwą tzw. nakropu cementowego, który utworzył szczelną warstwę za przyczyną materiałów w nim zawartych (cement) uniemożliwiającą przepuszczanie pary wodnej i dostępu powietrza. W ten sposób tynk historyczny został całkowicie zdegradowany, co objawiło się utratą wiązań pomiędzy cząstkami zaprawy i jednocześnie przestał przylegać do podłoża – uległ spiaszczeniu. W warstwie tynków widoczne są pionowe spękania , przeniesione od podłoża - muru ceglanego.

Detale architektoniczne

Sztukaterie, w postaci opasek okiennych, parapetów i arkadek wykonanych bezpośrednio na elewacji metodą ciągnioną na korpusie z cegły, uformowanej dla tego celu przestrzennie bądź ułożonych tak, aby pokazywać na murze zarys formy do wyciągnięcia.

Tutaj także, pomimo wtórnej warstwy nakropu cementowego, uwidoczniły się rysy i pęknięcia biegnące od podłoża ceglanego. Degradację pogłębiły opady atmosferyczne, w tym tzw. kwaśne deszcze, przez wnikanie do wnętrza struktury przez powstałe szczeliny. Spowodowało to rozwarstwienie materiału pierwotnego, kruszenie i odpadanie od podłoża.

Na zawilgocenia ściany miały także wpływ nieszczelności w systemie rynien i rur spustowych oraz nieuporządkowane izolacje pionowe i poziome murów.

Cokół z piaskowca

Częściowo wtórnie potynkowany zaprawą z dodatkiem cementu, występują rozwarstwienia, głębokie ubytki, przebarwienia i tzw. fałszywa patyna o ciemnej

koloryście. Na skutek podciągania wody od źle zaizolowanego podłoża lub nie posiadającego izolacji, nastąpiło zasolenie materiału kamiennego, a w konsekwencji kruszenie i rozpadanie się.

IV. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Remont konserwatorski elewacji powinien objąć prace techniczne, mające na celu wyeliminowanie przyczyn niszczenia obiektu zabytkowego oraz prace przywracające utracone walory estetyczne, w nawiązaniu do działań konserwatorskich już przeprowadzonych na innych elewacjach budynku.

Po wystawieniu rusztowań należy wykonać badania stratygraficzne ścian oraz porównać je z wykonanymi wcześniej na elewacji frontowej.

W ramach prac technicznych zakłada się usunięcie z powierzchni ścian wszystkich zdegradowanych tynków, w tym odspojonych i rozwarstwionych detali architektonicznych. Wcześniej należy wykonać dokładną dokumentację fotograficzną profili i zabezpieczyć ich fragmenty, aby na ich podstawie odtwarzać nowe. Zgodnie z zaleceniami konstruktora należy przemurować istniejące pęknięcia ścian cegłą pełną, a następnie wzmocnić przez przyklejenie systemowych taśm węglowych (szer. 100 mm i dł. 3m). Taśmy należy zamocować na każdej kondygnacji, w części pomiędzy nadprożem okiennym a gzymsem. Zaleca się przenieść zwody instalacji odgromowej na ścianę wschodnią i schować pod tynkiem, w sposób zastosowany na wyremontowanych wcześniej częściach elewacji. Należy sprawdzić w ramach prowadzonych prac zasięg i stan izolacji poziomej i pionowej fundamentów oraz uporządkować instalacje elektryczne widoczne na elewacji. Koniecznym jest ustalenie celowości istnienia daszka nad wejściem do budynku na ścianie frontowej ryzalitu ponieważ zakłóca jej harmonię.

W ramach prac na elewacji należy uporządkować ofasowania blacharskie tak , aby nie stanowiły zagrożenia przenoszenia wilgoci na ściany.

Prace tynkarskie należy przeprowadzać na materiałach firmy Baunit zgodnie ze specyfikacją prowadzonych prac i technologią zastosowaną na elewacji frontowej.

Zalecenie to dotyczy także prac związanych z rekonstrukcją detalu architektonicznego.

W pasie nadcokołowym nałożyć tynk renowacyjny solo²⁹⁴chłonny do parapetu okiennego.

Kolorystyka ścian elewacyjnych Pałacu na Łobzowie została wybrana na komisji konserwatorskiej z dnia 20 i 21 grudnia 2006r. przy pracach remontowych elewacji frontowej i zostaje utrzymana. Wybrano kolor **nr 9251 z kolornika Keim Palette** – sposób opracowania powierzchni ściany i nakładania koloru przedstawiony w protokole z komisji załączonym w aneksie niniejszego opracowania.

Cokół kamienny powinien zostać wyeksponowany na wzór fragmentów cokołu na elewacji frontowej. Brakujące fragmenty należy wytaszlować piaskowcem o podobnym kolorze i obróbce. Ubytki powinny zostać uzupełnione zaprawą do kamienia i opracowane „do otoczenia”. Na koniec kamieniarkę należy poddać zabiegowi hydrofobizacji.

Do prac przy konserwacji kamieniarki należy użyć materiałów firmy Remmers tak, jak na ścianie frontowej.

Po zakończeniu prac konserwator prowadzący prace opracuje dokumentację powyko – nawczą: opisową i fotograficzną.

V. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH:

1. Wykonanie badań stratygraficznych po wystawieniu rusztowań.
2. Skucie zdegradowanych tynków i profili architektonicznych, po uprzednim ich udokumentowaniu.
3. Usunięcie nakropu cementowego z zachowanych fragmentów tynku i detalu.
4. Wyżyłować poprzeczne spękania i wypełnić masą amortyzująca Rissfuller f-my StoIsso.

5. Wzmocnić zachowane tynki i detale preparatem silikonowym Grunex+Divers f-my Sto Ispo.
6. Reprofilowanie zaprawą Stuccomono fein f-my Baunit – Bayosan „in situ” (wzorniki wycięte z blachy wg odsłoniętego oryginału). W razie konieczności należy wykonać gotowe profile w pracowni i naklejać je na mur (zaprawa Stuccomono f-my Baunit – Bayosan zbrojona włóknem szklanym).
7. Usunięcie zmurszałych spoin z muru ceglanego.
8. Wykonanie wzmocnień muru taśmami węglowymi.
9. Wykonanie nowych tynków warstwowych z wyprawy wapiennej RK 17 oraz tynków renowacyjnych solo chłonnych w pasach nadcokołowych do parapetu podokiennego.
10. Wykonanie próbek koloru na elewacji zgodnie z ustaleniami z komisji konserwatorskiej z dnia 20 i 21. 12. 2006r.
11. Konserwacja cokołu kamiennego:
  - a. Usunięcie wtórnych nawarstwień
  - b. Piaskowanie metodą strumieniowo – ścierną agregatem Ce- Pe
  - c. Wzmocnienie strukturalne preparatem KSE 300 f-my Remmers
  - d. Wykonanie taszli z piaskowca podobnego w kolorze
  - e. Uzupełnienie ubytków zaprawą do kamienia Restauriertmortel f-my Remmers
  - f. Wykonanie scalenia kolorystycznego na bazie spoiwa Historic Lasur f-my Remmers i pigmentów w proszku prod. Kremer.
  - g. Hydrofobizacja preparatem SNL f-my Remmers.
12. Opracowanie dokumentacji powykonawczej fotograficznej i opisowej.

Natalia Poran-Malubry

artysta - plastyk

konserwator zabytków

nr dypl. 4507, NIP 676-124-23-48

M. Poran-Malubry

VI. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA:

Fot.1. Ściana boczna ryzalitu na ścianie północnej budynku po wystawieniu rusztowań i usunięciu zmuśrzałych tynków i detali architektonicznych.

Fot.2. Ściana boczna ryzalitu na ścianie północnej budynku po wystawieniu rusztowań i usunięciu zmurszałych tynków i detali architektonicznych.

Fot.3. Dolna część bocznej ściany ryzalitu na ścianie północnej budynku – widoczne pozostałości pierwotnych tynków oraz cokół z płycin z piaskowca.

W wątku ceglanym widoczny zarys profili, które zostaną wykonane w zaprawie sztukatorskiej

Fot.4. Druga ściana boczna ryzalitu na ścianie północnej budynku, widoczna dolna część. Usunięto w większości zmurzałe tynki i detal architektoniczny. Na ścianie widoczne niewielkie pozostałości pierwotnych tynków.

Fot.5. Fragment cokołu kamiennego na narożu ryzalitu na ścianie północnej budynku, po usunięciu cementowych nawarstwień i wtórnych uzupełnień.

Fot.6. Skrzydło zachodnie dawnego Pałacu na Łobzowie – stan przed remontem.

Fot.7. Skrzydło północne – elewacja dawnego Pałacu na Łobzowie – stan przed remontem.

VII. ANEKSY:

1. protokoły
2. uprawnienia

SL-4-D 60 min 30 :

- Корпусът по документите съдържа изследванията по въпроса за количеството
изменения в количеството за периода 1960-1965 г. и за периода
1966-1970 г. и за периода 1971-1975 г. и за периода 1976-1980 г.
Показвателите са дадени в таблицата, която е приложена
към настоящия доклад. В таблицата са дадени и данните за периода
1960-1965 г. и за периода 1966-1970 г. и за периода 1971-1975 г. и за периода 1976-1980 г.

[illegible]

1st TIM PROTOCOLS SECTION WORK
W.L. - [unclear] [unclear]
[unclear] [unclear]

1. *MS*
2. *Heery*
3. *Maly*
4. *Tulowicz*
5. *Kordus*

W. Rodonogryba RA
ds. elewacji

0/0

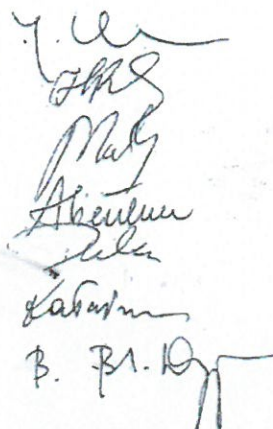
KRAKÓW 20.12.06

PROTOKÓŁ ZE POSIEDZENIA
KOMISJI NAUCZNEGO W DN. 20.12.2006

1. W DN. 20.12.2006 KOMISJA PO OGLĄDANIU
PROBEN KOLORYSTYCZNYCH DOKONAŁA
WYBORU PROBU NR 9251 WG KARTY
KART PALETTE.
2. PO PIERWSZYM MIAOWANIU TAKIEJ ELEWACJI
ZOSTAŁA PODJĘTA DECYZJA O
EWENTUALNYM ZPOZNAWANIU KOLORYSTYKI
OPRACOWANIOWYCH.

PODPISY KOMISJI:

1. JERZY ZBIEGIEŃ
2. MAŁINA ROJKOWSKA
3. MONIKA MAŁYSZ
4. ANNA SIENKOWSKA
5. MAREK DULCIEWSKI
6. ANTONI KALVINY
7. BOŻENA BOBA-DYGA

B. B. D.

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. JANA MATEJKI W KRAKOWIE

DYPLOM

NATALIA GRZECHOWIAK
urodzoną dnia 6. STYCZNIA 1962 r.
w ŚWIĘTOKRZEWICACH
odbyła studia 1981-1987
NA WYDZIALE KONSERWACJI
DZIEŁ SZTUKI
w zakresie KONSERWACJI
MALARSTWA

z wynikiem BARDZO DOBRYM
i po spełnieniu wymogów określonych
obowiązującymi przepisami uzyskała
w dniu 13. CZERWCA 1987 r. tytuł
MAGISTRA SZTUKI

REKTOR
m. p.
KRAKÓW, dnia 28. VI 1987 r.

DZIEKAN

N. Grzechowiak
podpis

Nr 3705
(numer dyplomu)

Kraków, 1994-04-07

ZAŚWIADCZENIE NR 163/94.....

Na podstawie par. 19 i 20 Rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki
z 11 stycznia 1994r. o zasadach i trybie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac
konserwatorskich przy zabytkach oraz prac archeologicznych i wykopaliskowych,
warunkach ich prowadzenia i kwalifikacjach osób, które mają prawo prowadzenia
tej działalności /Dz.U. nr 16, poz. 55/

WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW W KRAKOWIE stwierdza, że

Pan/Pani/.....N.a.t.a.l.i.a.....G.R.Z.E.C.H.O.W.I.A.K.....

/ur.....6...stycznia...1962...r.....w.....Świętochłowicach.....

zamieszkały/a/.....w.....Krakowie.....ul.....Dietla...36/46.....

jest uprawniony/a/ do wykonywania prac konserwatorskich przy
zabytkach ruchomych w zakresie.....konserwacji.....malarstwa.....

.....XX.....

Pan/Pani/ ukończył/a studia wyższe w zakresie konserwacji zabytków i posiada

dypłom Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie .....Ni..... 3705.....

oraz wykazał/a/ się więcej wieloletnią praktyką zawodową związaną z konserwacją
zabytków ruchomych na terenie miasta Krakowa i województwa krakowskiego.

Powyższe zaświadczenie wydaje się jednorazowo.

Zaświadczenie wystawia się na wniosek zainteresowanego/cj/.

Należną opłatę skarbową w wys.....30000.....zł skasowano na wniosku.

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie
mgr inż. arch. Andrzej Gamał

Kraków, 22.08.2016

OPINIA KONSTRUKCYJNA

Dotyczy: **Wzmocnienia ścian w ramach „Remontu konserwatorskiego elewacji północnej 5a-6a, budynek PP-1 (11-1) Pałac w Łobzowie Politechniki Krakowskiej przy ul. Podchorążych 1 w Krakowie.”**

Po wykonaniu wizji lokalnej na obiekcie, stwierdzono występowanie rys i pęknięć na ścianach zewnętrznych elewacji. Tynki na ścianach bocznych (ściany klatki schodowej) zostały skute w całości ze względu na bardzo zły stan techniczny. Pęknięcia ścian występują głównie nad oknami od strony zewnętrznego narożnika, na wszystkich poziomach budynku. Ściany w rejonach pęknięć są stabilne, bez tendencji do odkształceń i poszerzeń.

Istniejący projekt zabezpieczeń opracowany przez mgr inż. Piotra Sikorę w 2002 r. pozwala na wystarczające zabezpieczenie ścian, jednak dodatkowo zaleca się przemurowanie pęknięć cegłą pełną co trzecią warstwę. Po wykonaniu przemurowań, należy wykonać pasy wyrównawcze z zaprawy cementowo-wapiennej w odległości 30-40 cm pod gzymsami (na każdym piętrze). Atestowane taśmy z włókna węglowego o przekroju: 80*1,4mm należy przykleić na wykonanych pasach a następnie otynkować razem z całą płaszczyzną, stosując dodatkowo siatkę z włókna szklanego szerokości ok 30 cm.

Roboty należy prowadzić pod nadzorem uprawnionych osób z zastosowaniem atestowanych materiałów. Miejsca wzmocnień udokumentować.

mgr inż. HENRYK DOWGIER
Upr. w specj. konstr.-budowlanej bez ograniczeń
Nr upr. 2277/Wwm z dn. 1.08.1977
Upr. konserwatorskie 19/97 z dn. 19.03.1997
MAP/BO/0213/01

URZĄD MIASTA KRAKOWA
BIURO MIEJSKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 24